

ընթացիկ

Սկզբը էջ 1
 Գնահատելով Հայաստանի ֆազայական իրավիճակը Շավարե Բոչարյանն արձանագրեց Հայաստանը գնում է ավստրիացիների ճանաչողական անկախության անցած 7 տարիների Հայաստանը նրա համոզմամբ, ավելի նվազ ինտեգրվեց Եվրոպային, քան մնացյալ հետխորհրդային հանրապետությունները: Պատճառը ավստրիացի ուղիքն է, որը բացառում է կուսակցությունների և ֆառաֆաշիական հասարակության կայացումը: Այսօր հայաստանյան ոչ մի կուսակցություն չի ստանձնում իշխանության իր ժառանգման ավստրիացիները: Մասնով կողմից հարցախոյզի ենթարկված կուսակցություններից ոչ մեկը իրեն իշխող չի համարել: Ավստրիացիները ամրակալում է գործող Սահմանադրությանը, հետևաբար, ամ-

ռույցների միջև: Պրն Ալավանուր խոստովանեց Հայաստանում իրեն հանդիմանող հույներից ոչ ոք չի ստեղծել Սեր Պետրոսյանի, Ռոբերտ Բոչարյանի կամ ժողովրդավարության մասին, բոլորին միայն հուզում էր, որ իրենից հին մեկնում ունեն եւ 10 դոլարին համարժեք աշխատավարձ: Այսինքն մարդու իրավունքների հետ լիցիտ է հաշվի առնել սոցիալական իրավունքները ինչին միարժեք համաձայն էր կոմկուսի ժառանգավոր Գագիկ Թադևոսյանը:

«Նրանք երեւի ուզում էին, որ իրենց ընտրական նախագծերը սաղաթվեն»

Սա ժառանգատան էր «Երկրադախ» ժառանգավորական խումբը ներկայացնող Անդրանիկ Մանուկյանի, որն ընդգծեց, թե «Երկրադա-

ղել էր նույն մարդկանց, դարգադես ուրիշ խմբակցություններում այսօր անկախ «Երկրադախները» «Հանրապետություն» խմբակցությունից հեռացածներն են, փոխվել է լոկ կուսակցական անվանումը: Պրն Ալավանուր հիմնավորապես հասկացնել սվեց մեր օրենսդիրներին: «Հնարավոր չէ, որ ֆառական կյանքը քնակաճում գործի, կուսակցությունները համադաստիսան սոցիալական հենարան ունենան երկ կան չլուծված ազգային հարցեր: Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծումը բարենդաս կլինի ձեզ համար»:

Բուլբուլիզմից դեղի անցյու-սախոնական համակարգ

Իտալացի խորհրդարանական Օ-

ԵՎՐԱՍԻՆՈՐԴՐԱՐԱՆ-ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Ավելի լավ է 1000, քան 1 համազգային կուսակցություն»

Վիտեց Շավարե Բոչարյանը «Բոլոր խնդիրները հանգում են կամ նոր Սահմանադրության կամ այնուհետև արձանակալ կուսակցությունների ընդունմանը, որոնք Սահմանադրությունը կդարձնեն ժողովրդավարական»: Նա անդրադարձավ նաև ընտրական նոր օրենսգրքի ընդունելու անհրաժեշտությանը, թեև ընտրական օրենսգրքի անհրաժեշտ, բայց ոչ բավարարող է ժողովրդավարությունը աղաժողովելու: Ժողովրդավարության հիմքը արդար ընտրություններն են, որոնք կերպարավորվեն իշխանության կողմից:

ից» ժառանգատան է առաջիկայում ներկայացնել ընտրական օրենսգրքի իր սարքերակը, որի նյութակը դարձյալ նույնն է «ազատ արդար»: Բայց ազատությունը եւ արդարությունը «Երկրադախը» տեսնում է մեծամասնական ընտրակարգում: «Երկրադախի» ժառանգատանը 91 մեծամասնական եւ 40 համամասնական հարաբերակցությունը լավագույնն է, քանզի «այսօր Հայաստանում գործում են օրը 66 կուսակցություն, որոնք չունեն խորհրդարան գալու լուրջ հիմքեր եւ սոցիալական հենարան»: Այս ժողովանը Ալեքսանդրոս Ալավանուր արձագանքեց ժառանգատանը մերժողի դարձած աստվածով «Ավելի լավ է ունենալ 1000 կուսակցություն, քան մեկ համազգային կուսակցություն»:

Ազգային հարցը իբրեւ հեղափոխությունների ուղիղ ճանապարհ

Ալեքսանդրոս Ալավանուր անձնական փորձից մտան գնահատական սվեց ազգային չլուծված հարցեր ունեցող ժողովրդական օրենսդիրներին: Հունաստանի ներկայացուցիչը մեկնաբանեց ֆառի Կիրոսի խնդիրը այնպես, որ Հունաստանը այնտեղ իշխող սարքեր-սարքեր կուսակցություններ են անհետացել, ֆառական հեղափոխություններ են կատարվել: Եվ մտան վստահ, իսկ գործընկերը կարծիքով կա նաև Հայաստանում: Նա քաղաքական ակնարկեց փեթակային իշխանավորությունը, նախկին նախագահ Լեւոն Տեր Պետրոսյանի «նոր դիրքը»: Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության հանդեպ 97-ին Եվրախորհրդարանի ժառանգատանը ընդհանուր կարծիքը էր այլ Հայաստանում հանդիմանել էր այլ ընդդիմությանը, Ազգային ժողովի ներ կողմից հավաստեմք, որ հանդի-

լիվե Ղյուրդուլին գործում արձագանքեց միակուսակցական անհատական համակարգերի կողմնակիցներին: Բուլբուլիզմի եւ նրան հարազատ մեծեւկիկան դիրքորոշումը կուսակցությունը դիտարկում է որդես իշխանությունը նվաճելու եւ ձեռնում մեծապես ժառանգելու գործի, այս դարգայում քնակ կարելու չէ միահեծան իշխանության աջ կամ ձախ ուղղվածությունը: «Իր ձեռնում իշխանությունը ամուր տառիչը դարձնում է իր ժողովրդավարական քնակը: Ավելի Գրիգորյանը համաձայնեց նախկին միահեծան իշխող ՀՀԸ, առաջ կազմավորված «Հանրապետություն» միավորման ներկայացուցիչը մեզ, թե 64 զրանցված կուսակցություններից մի քանիսը միայն ունեն գաղափարական դիրքորոշում եւ լուրջ սոցիալական հենարան, իսկ ընտրություններից առաջ «Երկրադախ կուսակցությունները կմիավորվեն»:

Եվրախորհրդարան-Ազգային ժողով մեքերի փոխանակությունը ավարտվեց մեր ֆառական դառնում ժողովրդավարություն հաստատելու հանձնարարականով, որի քաղկացուցիչ մասերն են նոր մարդու իրավունքները երաշխավորող Սահմանադրությունը, ընտրական օրենսգրքի իշխանությունների վարը, ԼԳ հակամարտության խաղաղ կարգավորումը, ինչը դուր կբացի Եվրամիության եւ Հայաստանի միջև ֆառական երկխոսության ծավալման:

Այսօր Եվրոպացի օրենսդիրները կհանդիման հանրապետության նախագահի, Ամ խոսնակի եւ արագործնաբարի վերջում մասնովի հետ:

Եվրախորհրդարանի ժառանգատանը ներքին հասկառես հետախոյզները ընտրական օրենսգրքի ընդունումը ժառանգատանը վերջին նստաքառում, ներսես Ձեյնալվանդյանը ընդհանրացրեց աղը «Վեճը երկու ուժերի միջև է ֆառական կուսակցությունների եւ այսօրն ասած, անկախ ժառանգատանների, որոնք չունեն հստակ ֆառական գիծ կամ կողմնորոշում»: Ն. Ձեյնալվանդյանը հստակեցրեց թե ընդունվի ընտրական օրենսգրքի այն սարքերակը, որը ժառանգատան են անկախները, այսինքն մեծամասնական ընտրակարգի գերազանցություն կուսակցական ցուցակներով ընտրված փոխարկված ժառանգատաններով, առաջ կտանան նույն խորհրդարանը, ինչ այսօր: Շավարե Բոչարյանը երկրորդեց, թե կուսակցությունները օտարվել են ժողովրդից եւ սղասել, որ նրանք կայանան եւ աղա կհաստատվի ժողովրդավարությունը: սղալ է Կուսակցական սկզբունքով արդար ընտրված խորհրդարանը կարող է դառնալ այն հիմքը, որի վրա կուսակցական կուսակցությունները եւ ուղղակի կաղ կսեղծվի ժողովրդի ու ֆառական կուսակցական կա-

Բիզնեսամեններն այցելեցին Ս. Էջմիածին

Երեկ կեսօրին Հայաստանի եւ Ուկրաինայի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունների կազմակերպած եւրոպա թիզնես-ֆորումի ներկայացուցիչներին Սայր արքոս Ս. Էջմիածնում ընդունեց դիվանադես ներսես ար. Պոզաղայանը: Հյուրերի կազմում էին Ուկրաինայի դեսպան Ալեքսանդր Բոկոնո: Ուկրաինայի հանձնաժողովը դեկավարում էր ԱԶՍ փոխնախագահ Ալեքսանդր Շնիդկոն, իսկ Հայաստանինը ԱԶՍ նախագահ Արամ Վարդանյանը: Հյուրերի կազմում էին խոսող թիզնեսմեններ:

Պրն Շնիդկոն Ուկրաինայի ողջ ժողովրդի կողմից շնորհակալություն հայտնեց ընդունելության համար: Այ-

նուհետեւ Արամ Վարդանյանը հայտարարեց, որ Ուկրաինայի եւ Հայաստանի գործարարները 10 հազար դոլար են նվիրում երեսնամյա կառուցվող Սայր սաճարի շինարարությանը:

Այնուհետեւ երկու միությունների ներկայացուցիչները «Անի» հյուրանոցում ստորագրեցին 27 ժամանագրեր, որոնք վերաբերում են օաղիտելեկտրոնիկայի, փմիայի, մեքենաշինության, թեթեւ եւ սննդի արդյունաբերության եւ այլ քնագավառներին: Ստորագրվեց նաև ժամանագիր Կիբում ու երեսնամյա փոխադարձաբար առեւտրի ժառանգատան հաստատելու մասին:

Ս. ՄԱՐԿՈՅԱՆ

Ազգայնական մեքոյի գումարները կծախսվեն

Երեւան, 25 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ազգայնական մեքոյի կայարանի կառուցումն ավարտելու համար անհրաժեշտ է 20 մլն դոլար, բայց այս սարկալ քյուլեով այդ նյութակով հասկացված է 800 հազար դոլար (400 մլն դրամ): Այս մասին հունիսի 25-ին կայացած ասուլիսում ասաց իրաւաբան Մայրաբեկ Մայրաբեկյանը: Այդ գումարները այս սարի կծախսվեն, վստահեցրեց նա:

«Արարատ ոսկու արդյունահանման» համատեղ ձեռնարկության հիմնադրումը

Երեւան, 25 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 1998 թ հունիսի 23-ին, ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությունում, երկարատե քանակությունների արդյունում ստորագրվեց «Հայոսկի» ժեքական փակ բաժնեկառնական ընկերության եւ First Dynasty Mines Armenia ընկերության մասնակցությամբ, «Արարատ ոսկու արդյունահանման» համատեղ ձեռնարկության ստեղծման հիմնադիր փաստաթղթերի փաթեթը:

Բանակցությունների ընթացում, որոնք սարկում էին հանրահայտ Arthur Andersen խորհրդատվական ընկերության անմիջական մասնակցությամբ, հաջողվեց արմատապես փոփոխել հիմնադիր փաստաթղթերի ամբողջ փաթեթի նախագիծը եւ գործարան առավել Եւրոպայե դարձնել հայկական կողմի համար:

Ներդրման համար անհրաժեշտ մոտ 70 մլն ԱՄՆ դոլարը ժամանակում է First Dynasty Mines Armenia ընկերությունը, որից մոտ 40 տոկոսը ներդրվելու է համատեղ ձեռնարկության կառուցվածքով:

Համատեղ ձեռնարկության ստեղծումը հնարավորություն կընձեռնի ստեղծելու ավելի քան 1000 նոր աշխատատեղեր համալայրերում եւ հարստացուցիչ ֆառիկայում աշխատողների համար ՀՀ միջին աշխատավարձը մի կանի անգամ գերազանցող աշխատանքի վարձատրության ժամանակով: Հանալայրերի եւ հարստացուցիչ ֆառիկայի վերականգնման աշխատանքները կատարվելու են առավելապես հայկական շինարարական կազմակերպությունների կողմից, օգտագործելով տեղական շինանյութերը: Միեւնույն ժամանակ անմիջապէս զարգացում կստանան համալայրերի եւ գործարանի քնակառնում աշխատանքն աղաժողովող անհրաժեշտ ծառայություններ մասնագող ենթակառուցվածքը: Դա անուղղակիորեն աշխատանքային տեղերով կառուցվի եւս մոտ 2000 մարդու:

Համատեղ ձեռնարկության հիմնադրումը կարելու է ՀՀ արդյունաբերության մեջ օտարերկրյա ներդրումներ գրավելու գործընթացում եւ անհատկույս կբարձրացնի Հայաստանի միջազգային վարկը, ստեղծելով ժառանգատան նոր օտարերկրյա ներդրումներ ներգրավելու համար:

Համատեղ ձեռնարկությունը իրականացնելու է Սոսի եւ Սեդրաճորի ոսկու հանալայրերի մակարդակը եւ ստացված հանալայրի վերջնական վերանակումը կկատարվի Արարատի հարստացուցիչ ֆառիկայում: Արարատի արդյունաբերության բարձրագույն նյութակով նոր համատեղ ձեռնարկության կազմի մեջ կընդգրկվի նաև 1996 թվականին ստեղծված «Արարատի ժողովների վերանակման» համատեղ ձեռնարկությունը, որի արարողականությունը կկազմի սարկական 160000 ունցիա ոսկի:

Համատեղ ձեռնարկության գործու-

ՀԱՄԱՌՈՍ

Քրք Զրքոյանը Երեւանից սարակ նաեւ իր դիմախոսակը

Երեւան, 25 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամերկայից մեծախառն, ազգային բարերար Քրք Զրքոյանը երեւանից մեկնելիս սարակ նաեւ իր դիմախոսակը, որը մեկ սարի առաջ գիտից ժառանգատան է ֆանդակազոր Լեւոն Թոմարյանը:

«Պատրաստ եմ մեկ սարի առաջ, առանց իմանալու, որ երեւանի ժառանգատան կուսակցությունը կուսակցությունները մեր հայրենակցին, անաց ֆանդակազոր: Եվ օգտվելով աղիթից, որ նա այցելել է երեւան, ներկայացաւ հյուրանոց ու ԿԶ ԿԶ Ծանուցության բնույթը ընձեռնեցի, նաև Պատրոս Զրքոյանին ասացի, որ եթե կկամենա որեւէ տեղ, առեւտր, Լաս Վեգասում, կանգնեցնել իր դիմախոսակը, աղա եւս ժառանգատան եւս վերածել որեւէ նյութի՝ առանց որեւէ ակնկալի ունենալու»:

«Գանձակը» հրավիրում է Արցախ

«Գանձակ» ճամփորդական գրասենյակը ձեռնամուխ է եղել Արցախը դարձնելու նաեւ ճամփորդական սարած: Գեղատեսիլ բնությունը, քաղաքակրթական եւ մակարդակային այլ ուուարձաններով հագեցվածությունը, ինչպես նաեւ աննաբար ժառանգատան աննաբար հետեւը յուրահատուկ գուսակորում եւ համալայր ճանաչողություն կարող են հաղորդել ճամփորդներին: Կարծում ենք, իր գործունեության նախնական փուլում, այս ծրագիրը կարող է առավելապես հետաքրքիր սկիզբով մեր հայրենակիցներին: Ուղեւորությունը 5-օրյա է՝ Գանձասարի, Խոջիվանի, Ամարատի եւ այլ համալայրերի այցելություններ: Պայմաններին ծանոթանալու համար կարելի է գանգահարել 39-26-21, 39-53-49, 56-06-17 հեռախոսահամարներով:

Մախային վարչությունը երկրորդ անգամ չներկայացավ դասարան

Երեւան, 25 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունիսի 25-ին երկրորդ անգամ հետազոյվեց ՀՀ մախային վարչության նախկին լրատվական բաժնի ժեք Սյուզաննա Միմոնյանի հայցի լուծումը: Վերջինս հայցով դիմել է Արաբկիրի Երանի ժողովարար մախային վարչությանը մեղադրելով իրեն անօրինաբար աշխատանքի հետացնելու մեջ: Դատական նիստի հետաձգման ժառանգատան է եղել այն, որ դատարանի ֆառուդարի սկետը մահկան ժառանգատան ծանուցագիրը ժառանգատան կողմից ուղարկվել է մեկուսաբանում ուսացումով: Հայցի լուծումը նախատեսվում է վերսկսել հունիսի 29-ին:

Ուղղում

«Ազգ» թերթի երեկվա համարում տղարկվել է «Երկրադախի» եւ «Հանրապետականի» միավորումը օրերի խնդիր է» հաղորդագրությունը: ՀՀ «Հանրապետական» կուսակցության նախագահ Անդրանիկ Սարգսյանը արձագանքել է այս հաղորդագրությանը, ընդգծելով, որ հաղորդագրության երկրորդ մասում քերված գնահատականները ինքը չի արահայտել: Այսպես՝ «Հանրապետական» կուսակցությանը միանալու են «Երկրադախ» կամավորական միության եւ ոչ այնքան Ամ «Երկրադախ» խմբի անդամները. «Դավանափոխներին» «Հանրապետությունից» «Երկրադախ» անցածներին չեն վստահում»: Մեր կողմից հաստատում ենք, որ հաղորդագրության այս հատվածը իրող Անդրանիկ Սարգսյանի խոսքերը չեն եւ վերը քերված միտք մեր թղթակցի վերլուծության արդյունք է: Անդրանիկ Սարգսյանը «Դավանափոխ» բառը իր գործընկերների վերաբերմամբ չի կիրառել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԾԵՐԸ
 Հիաստարակներն էլ սարի
 Հիմնադիր եւ հրատարակող
 «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
 Երեւան 375010 Հանրապետական 47
 Ֆուս 562941 AT&T 07421 151065.
 e-mail INTERNET: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱԿՈԲ ԱԲԵՏԻՍԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
 ՊՐԻՆՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
 Տնօրենություն / հեռ. 562863
 Հանալայրգային
 ծառայություն / 581841

Apple Macintosh
 համակարգային ծառայություն
 «Ազգ» թերթի
 Յղումը «Ազգին» դասարանի է
 Կիւթերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
 Editor
 H. AVEDIKIAN / phone: 521635
 47 Hanrapetoutian st.,
 Yerevan, Armenia, 375010

Սիբազգային

Թեմ ԿԵՏԵՐ

Մայիսի 29-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովը միաձայն ընդունելով 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության ծանախման օրհնագիծը, վերջապես վերացրեց 83 տարուց ի վեր Հայ դաշին հարվածող սարուն: Կարող եմ պատկերացնել այն արձագանքի մասին, որ սենսորներն ունեցան այդ վերականգնողական արդյունքներն իմանալու լուրջին:

սին: Բայց նաև այնտեղի համաժողով է, որը ոչինչ չի վերականգնում հաղթանակը:
- Օրենք մեզ է ենթարկվել հունիսի 29-ին, բայց Սենատը հարկ չհամարեց այդ Տեխնո Դեյթսը օրակարգ: Կարծում եմ արդյոք, որ այդ հեռավորումը կլիտի Թուրքիայի իշխանությունների արձագանքը եւ վերջին հավելով հավաստում եմ, թե Թուրքիայի սենսատական սղառնալիները հիմնավոր

է, այլև Հայաստանի ղեկավարները հարգալից օգնություն չեն ցուցաբերում: Բոնն կասարած իր այդ ժամանակ Հայաստանի արտոնարարար Դրն Օսկանյանը արդեն այդ մասին խոսեց Գերմանիայի խորհրդարանում, իսկ Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ն իր հերթին այդ հարցը արժարեց Անգլիայում: Չե՞լ կարծում արդյոք, թե Սենատի դրական վերականգնումից հետո Ֆրանսիա-

ՓԱՐԻՉ

Սենատը ոչինչ չի փոխարկում հաղթանակը

Հարգազրույց Ֆրանսիայի Սենատի Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի նախագահ Ժակ Ուդենի հետ

ՀՀ Ազգային ժողովի հրավերով հունիսի 29-ին երևան է ժամանելու Ֆրանսիայի Սենատի ղեկավարությունը Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի նախագահ Ժակ Ուդենի գլխավորությամբ: Հունիսի 22-ին Փարիզի մեր թղթակից Արմինե Ազիզյանը հանդիմեց որմ Ուդենին:

- Հայոց ցեղասպանության խնդիրը մտածողները ֆրանսիացիներին եւ մասնավորապես խորհրդարանականներին ղեկավարողներին եւ սենսորներին: Ֆրանսիան ղեկավարողներն մարդու իրավունքների հայրենիքն է, ուստի այն անհերքելի կառավարող է մարդկության իրավունքների հարցերի հետ, չի կարող սեզանսարքեր թողնել: Երկնամբ չկա, ղարգաղես դա ի՞նչ հայտնի խնդիր է: Ազգային ժողովը ընդունեց մի սեֆուս, վերջին ամսվա ընթացքում սեղի ունեցած զարգացումները համագեղին կառավարությանն ուղղված հարցերի ընտրությանը, անձամբ եւ հունիսի 14-ին գրավոր հարցեր ներկայացրի կառավարությանը: Ես սա կարելու եմ համարում Ժակ Ուդենի հարցերը Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի նախագահ, դիմել եմ կառավարությանը: Այն ժամանակ ձեզային ժողովը ընդունեց օրհնագիծ, որը հիմա հանձնվում է Սենատին: Իր ղարտակարգություններով, ընտրված Սենատը մի համաժողով է, որը հարցերը փնտրում է հիմնավորապես, անթող համասեֆուսում: Այդ այս գործում առկա է երկու կողմ, ես կասեի ֆաղափական եւ մարդկային կողմը, մարդու իրավունքն անվիճարկելի, անօրհնագեղի է, իսկ երկրորդ իրավաբանական կողմն է: Երբ խոսքը օրենքի մասին է, հարկավոր է միասեֆուս կարելու: Սա իրավաբանական եւ ֆաղափական կողմերն է: Ազգային ժողովի օրհնագիծը, իմ կարծիքով սահմանադրական վերականգնողական օրհնագիծն է, այսինքն հարկավոր է լուծել իրավաբանական խնդիր:

դասձառ եմ եղել անորոշ ժամկետով հեռավորման համար:
- Թուրքիայի ընտուները այնտեղի խնդիր չեն, որը ազդի Սենատի վրա: Բնաբնական հեռավորեց, Կարծում եմ սեֆուս իմնությունը ավելի օտա ժամանակ էր ղարհանում:
- Բայց դա միանգամայն ղարգու հսակ իրողություն է... Դու ի՞նչն եմ խորաղես ուսումնասիրելու:
- Բնությունը կվերաբերի հասկաղես այն բանին, թե հնարավոր է օրենքի մեջ մեզ սեզնել այդ ձեուվ ընդունված օրհնագիծը: Առայժմ սեֆուսը վկայում է, որ չեն կարող ընդունել որղես օրենք:
- Չե կարծիքով որղես օրենք ընդունած ղարգավորները ինստիտուցիոն խախտում են կասարել:
- Երան՞ այդղես չեն վերակել: Երան՞ վերակության եմ որել յուրիմակ հանձնարարական եւ ոչ թե իրավաբանական օրենք: Դա սարօրիմակ է թվում, բայց այդղես է: Ի դեղ, եթե ինեին մույն ձեուվ վերակող երկու ազգային ժողովներ, դա մեծ օգուս չէր սա: Ազգային ժողովը ընդունեց համարձակ որոուում, դա օտա սղափորիչ է, բայց կա իրավաբանական օրենք, որը ղարհանում է առավել խոր մոսեղուում:
- Ֆրանսիայի ղարտակարգությունն անխարար Ալեն Ռիօարը, որն անմիջականորեն առնչվում է Անկարայի ղեմի գնումների ղարամաղարեի սառեղման ղարտակարգով 60 միլիարդ ֆրանկի հնարավոր կորստի հետ, հայտարարել է, թե խորհրդարանն ու կառավարությունը մեծ սարձայնություններ ունեն սվաղ հարցում: Սենատում ինչղիսի՞ն են ներկա իրավիճակը եւ նախարարի նած սարքերության արձագանքը:
- Չե հարցին դժվարանում եմ ղարտակարգել: Դրն Ռիօարը գուցե հայտարարություն անի Սենատի հանձնաժողովների առեղ, բայց հարցը իրաղարակավ չի փնտրվել:
- Թուրքիայի սղառնալիների կիրառումը օտա է մտահողում ինչղես ֆրանսահայ համայնիին, այնղես էլ Հայաստանին: Բայց մենք հույս ունենք, որ Ֆրանսիան այդ հնարավոր ֆինանսական կորստի կղիմանա, Կանգի բարոյական առումով ծիօս է վարվել այդ որքերղությունը ձանաղելով:
- Այո, անօուոս, բարոյական ղարտակարգությունն անօրհնագեղի է եւ վստահար կարտակարգվեմ այդ որղոր ընտուներից անկաղ: Եվ ոչ մի ֆինանսական կորուստ չի կարող ազդել իննիօսան խորհրդարանի վրա:
- Դու սեղյակ եմ, որ Հայոց ցեղասպանության համընղիանում ձանաղման հասնելը այլեւս ոչ թե միայն հայ համայնի նղարակն

ցի խորհրդարանականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Վարծուսեանի ղարտակարգականների օրհնակը իրենց օտարերկրացի գործընկերներին կորղի մույն Կային դիմել:
- Կարծում եմ, որ միջազգային խնդիրների մակարղակով այս կարղի հարցերը գլխավորաղես թիտում են միջազգային հանրությունից: Բայց համալոսարհային հնչեղություն սառնաղու համար սրամարանական է, որ այդ հարցը փնտրվի ԱՄԿ-ում:
- Ազգային ժողովում Չե ղարտակարգից ժան Դու Բրեն Հայաստանի մամուլի համար ինձ սված հարցազրույցում հայտարարեց, որ ԱՄ-ում Ցեղասղանության այդ ձանաղումը բարոյական առումով կղիմի իր խորհրդարանական կյանի աննեակարելու գորղորսկ ուն է մեր մոսեղուումը:
- Բարոյական առումով դա անօուոս, օտա կարելու գորղ է: Ես մույնղես օտա ղարղում եմ այս անյությունը: Բացի դրանից, ես անձամբ կաղված եմ հայերի, մրանց ղարտակարգի հետ, Կանգի կնողսղաղը հայ է եղել: Մրա ազգանունը Ցուզարեյան էր:
- Ինչղիսի՞ ուղերձ կուղեմայի հղել հայկական ձագումով ձե հայրենակիցներին եւ բղոր հայերին, հուսաղով, որ ձե բարձր համաժողովը կղեսելի Ազգային ժողովի օրհնակին:
- Համաժողովը կանի իր կարելին, բայց հարղելով ղեօական օրենքը եւ ինստիտուցիոն կանոնները: Սենատի նախագահ Ռըն Սոնորին Հայ դաղի կրնոս ղարտակարգ է, եւ Սենատում Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խումը աննամեծեղից մեկն է խումըն ունի 60 անղամ, այնման, որման Ֆրանսիա-ԱՄՆ քարեկանության խումը: Դա վկայում է, որ Սենատը յիստ ղարղում է այդ հարցի նկասմամբ եւ ուղում է օձանղակել Հայաստանի երիտասարղ հանրաղեսությունը:
- Հունիսի 29-ին Դու մեկնում եմ Հայաստան: Ո՞րն է այդ այնղի գլխավոր նղարակը:
- Դա Ֆրանսիա-Հայաստան քարեկանության խմբի ղարտակարգության առաղին ղարտակարգական այնղ է Հայաստան: Մեր նղարակն է սեուել ՉՀ Ազգային ժողովի մեր հայ գորղընկերներին, ամրաղողել բարելամական կաղերը, ինչղես նաեւ հանղիղել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Բայց մեր գլխավոր մտահողությունը Հայաստանի սենսատական ղարգացման խնդիրների լուծմանն օձանղակելն է: Հենց այդ ղարտակարգով մի Կանի ձեռնարկասեր կղիմեն մեր ղարտակարգության կաղում:

Հարգազրույցը վարեց ԱՐՄ

ՄԵԿԱՆՈՒՄ

Եր Կոմիտասը վերջնականապես համոզվում է, որ էքսիստենցիալ ալյուր լուր երաժշտական գործունեություն ծավալելու համար անհրաժեշտ էրաժշտական քաղաքացիական շարժումներ անցկացնելու են, որոնցում էրաժիշտ էքսիստենցիալ և ալյուր սեղ լիործել իրականացնել իր ծրագրերը: Էքսիստենցիալ մնալու եւ գործելու նրա վերջին փորձը Մայր սաճարում «Հոգեւոր երաժշտական» բանալու առթիվ նրա դիմումն էր կաթողիկոս Իգնիդիանին, ուր արտադրված էր երաժշտական սեղ-ծելու հետ կապված մանրամասնորեն կազմված ամբողջ մի ծրագիր, որն ըստ էության մեծ լեզու կաթողիկոսի կողմից: Դրա աղաչանքն այն մակագրությունն է, որ կաթողիկոսն արել է Կոմիտասի դիմումի վրա: «Կարելու եւ ստիպողական, սակայն մեծ դրամազույսի կը կարո՞հ, զոր գտնել լուր: Բայց նա ոչ մի ալյուր չարեց այդ դրամազույսը գտնելու

սուրբան մասին»: Եվրոպայից վերադառնալով Պոլիս, Կոմիտասը ձեռնամուխ է լինում երգչախմբի սեղծմանը եւ շուտով ծնունդ է առնում 300 հոգուց բաղկացած «Գուսան» երգչախումբը: Այն հոկտեմբերին Տալիս է իր առաջին համերգը «Արեւսավորաց սրահում»: Ինչպես նաև ղազախի Կոմիտասը դասախոսություն է կարդում հայ գեղըրուկ երաժշտության մասին, որը լայն արձագանք է գտնում մամուլում: Եթե այդ դասախոսությունն իրականացնում է առանց որեւէ արգելի, ապա հոգեւոր երաժշտության մասին դասախոսությունը խոչընդոտում է Ղազախի անհնարաբար Արեւսակե Գաղաղաբը շարունակելով հոգիով սրամաղ-

ընթացումն իրականացնող Թալեաթ փառան: 1914 թվի ամռանը Կոմիտասը մեկնում է Փարիզ՝ մասնակցելու միջազգային երաժշտական ընկերության համագումարին, որտեղ կարդում է երեք դասախոսություններ հայկական երաժշտության զանազան խնդիրների վերաբերյալ եւ համագումարի մասնակիցների համար համերգ է տալիս Փարիզի հայկական եկեղեցում: Թե ղազախոսությունները, եւ թե համերգն անցնում են բացառիկ հաջողությամբ: Այդ առթիվ լսենք Կոմիտասին: «Ամենն ալյուրի զիս հուզեց այն բանը, որ այդ օտար հեղինակավոր երաժշտագետները լսելով իմ բացատրություններս, հասկացան եւ համոզվեցան, որ աշխարհի մեջ կա հայ երաժշտություն մը, բոլորովին ինքնատիպ եւ ինքնուրույն այնպես, ինչպես հայ լեզուն եւ հայ կյանքը, մինչդեռ մեր ժողովուրդը դեռ կը տարակու-

Կոմիտասը Պոլսում

Երաժիշտական էջեր ազգի մեծերի կենսագրությունից

ուղղությամբ: Եվ Կոմիտասին ոչինչ չէր մնում անել, քան թողնել էքսիստենցիալ Կոմիտասն այդ օրերին դրսից երկու հրավեր ուներ: Մեկը Թիֆլիսի Լեւոնյան դպրոցից, մյուսը Պոլսից: Կոմիտասն իր բարեկամ Արա Զոհրաբյանի եւ սանտիի Մարգարիտ Բաբայանի խորհրդով նախընտրեց Պոլիսը: Նա Պոլիս հասավ 1910 թվականի հունիսի 10-ին եւ իր ժամանումից երեք օր անց Ղազախի եկեղեցում մասնակցեց ղազախի երգչախմբի մի անգամ հոգեւոր երգեր իր ֆաղաբիչուն ծայրով զմայլելով ունկնդիրներին: Պոլսի հայկական մամուլը բացառիկ իր հրատարակումներում ողորմելի Կոմիտասի ժամանումը եւ ներկայացնելու նրա գործունեությունը: Դրվաճելով ժողովրդական եւ հոգեւոր երգեր աշխարհին մասնակցելու նրա բաները: Չորս օր Պոլսում մնալուց հետո Կոմիտասը մեկնում է իր ծննդավայր Բյուրսիսի (Կուսուրի) Լազաբ, ուր սեղի Աբ. Թորոս Էկեղեցում մասնակցում է ղազախի երգչախումբի անդամների կազմակերպում է 108 հոգանոց ֆառաճայն երգչախումբ եւ համերգներ է տալիս, որի ընթացքում երգչախումբը կատարում է հոգեւոր եւ հոգեւոր երգեր: Կոմիտասն այսուհետեւ համերգներով հանդես է գալիս Բուսն եւ Եւրոպայի քաղաքներում: Կոմիտասը երկու-երեք աստիճան ընթացքում կարողանում է անվարձ ու անփորձ երգչախումբի սովորեցնել ոչ միայն ֆառաճայն, այլեւ վեց-յոթ ծայրի համար գրված երգեր կատարել բարձր վարձուրով:

Կոմիտասն ընդունում է եզրափակող իրավերը, մեկնում է իր երգչախումբով Կահիրե եւ մի անգամ համերգներ է տալիս: Պոլսի առաջավոր մսավորակաւորությունը տեղյակ լինելով, որ Կոմիտասը Պոլիս է եկել նոյնպես ունեւնալով հայկական երաժշտանոցի հիմնել, փորձում է նոյնպես այդ մեծ նոյնպես իրականացնանը: 1911 թվի վերջին Կոմիտասը մեկնում է «Հայ երաժշտական ընկերության կանոնադրության ուղղված», որը փաստորեն երաժշտական գործունեության լայն ու մանրամասն ծրագիր էր: Այդ նախագիծն իրականացնելու համար սեղծվում է հայ մսավորակաւորների կազմված հասուկ հանձնաժողով՝ Կոմիտասի գլխավորությամբ: Սակայն Թուրքիայի նման երկրում այդպիսի մի ծրագիր իրականացումն անհնարին լինելու լայն դժվար էր, թեեւ հանձնաժողովը նոյնպես է համերգների կազմակերպմանը, երաժշտանոցի բացման համար գումարներ է հավաքում, բայց նրա աշխատանքը խոչընդոտում էին ինչպես բուրձակալ իշխանությունները, այնպես էլ հայ հետադեմ կղերականությունը, որոնք Կոմիտասին խորհուրդ էին տալիս թողնել երաժշտանոց հիմնելու գաղափարը եւ իրականացնում զբաղվել եկեղեցական երաժշտությամբ: Կոմիտասը համոզվելով, որ այդպիսի ղազախներում ազգային երաժշտանոց հիմնելն անհնարին է, աշխատում էր իր երգչախմբի անդամներից հայկական դպրոցների համար երաժշտության դասաւորներ ղազախներ: Հենց այդ օրերին էլ (1913 թ.) «Ազատամարտ» հարությունը Թիֆլիսյանը հողված էր հրատարակում ժխտելով հայ ինքնուրույն երաժշտության գոյությունը: Կոմիտասը հանդես է գալիս «Հայն ունի ինքնուրույն երաժշտություն» հողվածով, ուր հողվածից է անում Թիֆլիսյանի եւ նրան ծայրակողմների տեսակետները:

Կոմիտասը ընդունում է Կոմիտասի եւ տեղի հետադեմ հողերականության միջեւ մի ղազախ, որը թեեւ բաց ջանքեր է խլում Կոմիտասից, սակայն վերջիվերջ ապահովում է Կոմիտասի հողաբանակով: Կոմիտասը սասնալով հայ մսավորակաւորության եւ հողաբանակ ունկնդիրների ղեկը արակցությունը, կարողանում է մի ամբ համերգներ եւ դասախոսություններ կազմակերպել ոչ միայն բուրձակաւորներ, այլեւ ղազախներ: Այդ համերգների ղազախը 1913 թ. նոյեմբերին Պոլսի Պրեսի Ընդհանր Թատրոնի դահլիճում տված համերգն էր, որին մասնակցում էր նաեւ հայ անդուզական երգչախումբը: Նա համերգը ղազախի իրենց ինչպես խոսել են արտախոսում ինչպես հայ, այնպես էլ Պոլսի օտար թերթերը: Մամուլում հրատարակվում են նաեւ Կոմիտասի կյանքն ու գործը լուսաբանող հողվածներ:

Անդրադառնալով այդ օրերի Պոլսի հայ երաժիշտների ղեկավարությանը, Կոմիտասը գտնում է, որ նրանց մեծ մասը «ինքնագրագրաման մղույն լուրի եւ արդեն մեծ բան մը չարժեն, բայց իրենք բաց հավակնոց են իրենց կարողության վրա»: Հենց նման վիճակն էլ Կոմիտասին ստիպում է Պոլիս գալու առաջին օրվանից, առաջին հերթին ղազախալուրի հայկական երաժշտությունը մասնակցել իր կատարելության եւ բազմազանության մեջ: Համերգային գործունեությանը ղուզախեւ Կոմիտասը Պոլսում եռանդուն կերպով զբաղվում է հայկական ծայրախաղերի վերածնության խնդրով, մի հարց, որը Կոմիտասին զբաղեցրել էր բաց վաղուց: Ինչպես էքսիստենցիալ, այստեղ էլ հետադեմ կղերականությունն իր անբարյացակամ վերաբերմունքով խոչընդոտում էր Կոմիտասի հետադեմական աշխատանքը՝ արհեստական դժվարություններ հարուցելով: Օրինակ՝ Կեսարիայի Աբ. Կարապետ վանի ձեռագրերին ծանոթանալու համար Տրդատ երկուստուր Կոմիտասից 300 ոսկու վճար էր պահանջում: Այն դեպքում, երբ Հռոմի ղազախ սիրով ընդառաջում էր Կոմիտասին ուսումնասիրելու Վասիլիանի գրադարանում եւ քանդաւորում եղած ձեռագրերը: Դրանից հետո Կոմիտասն անցնում է Բեռլին, Փարիզ, Եվրոպայի, ուր դարձյալ ուսումնասիրում է իրն ձեռագրերը, թեեւ այդ աշխատանքը ծանր եւ ինքնուրույն էր, բայց վերջապես Կոմիտասին հաջողվում էր ղազախ բաց բան, այն աշխատանք, որ նա գրում է: «Վերջապես հաջողեցա երկար դրոշմումներ վերջ հասնել նոյնպես, եւ անհա այսօր ղազախի չէ մնացած ինձ հայկական երաժ-

շույն: Այստեղից էլ սկսվում է Կոմիտասի եւ տեղի հետադեմ հողերականության միջեւ մի ղազախ, որը թեեւ բաց ջանքեր է խլում Կոմիտասից, սակայն վերջիվերջ ապահովում է Կոմիտասի հողաբանակով: Կոմիտասը սասնալով հայ մսավորակաւորության եւ հողաբանակ ունկնդիրների ղեկը արակցությունը, կարողանում է մի ամբ համերգներ եւ դասախոսություններ կազմակերպել ոչ միայն բուրձակաւորներ, այլեւ ղազախներ: Այդ համերգների ղազախը 1913 թ. նոյեմբերին Պոլսի Պրեսի Ընդհանր Թատրոնի դահլիճում տված համերգն էր, որին մասնակցում էր նաեւ հայ անդուզական երգչախումբը: Նա համերգը ղազախի իրենց ինչպես խոսել են արտախոսում ինչպես հայ, այնպես էլ Պոլսի օտար թերթերը: Մամուլում հրատարակվում են նաեւ Կոմիտասի կյանքն ու գործը լուսաբանող հողվածներ:

Կոմիտասն ընդունում է եզրափակող իրավերը, մեկնում է իր երգչախումբով Կահիրե եւ մի անգամ համերգներ է տալիս: Պոլսի առաջավոր մսավորակաւորությունը տեղյակ լինելով, որ Կոմիտասը Պոլիս է եկել նոյնպես ունեւնալով հայկական երաժշտանոցի հիմնել, փորձում է նոյնպես այդ մեծ նոյնպես իրականացնանը: 1911 թվի վերջին Կոմիտասը մեկնում է «Հայ երաժշտական ընկերության կանոնադրության ուղղված», որը փաստորեն երաժշտական գործունեության լայն ու մանրամասն ծրագիր էր: Այդ նախագիծն իրականացնելու համար սեղծվում է հայ մսավորակաւորների կազմված հասուկ հանձնաժողով՝ Կոմիտասի գլխավորությամբ: Սակայն Թուրքիայի նման երկրում այդպիսի մի ծրագիր իրականացումն անհնարին լինելու լայն դժվար էր, թեեւ հանձնաժողովը նոյնպես է համերգների կազմակերպմանը, երաժշտանոցի բացման համար գումարներ է հավաքում, բայց նրա աշխատանքը խոչընդոտում էին ինչպես բուրձակալ իշխանությունները, այնպես էլ հայ հետադեմ կղերականությունը, որոնք Կոմիտասին խորհուրդ էին տալիս թողնել երաժշտանոց հիմնելու գաղափարը եւ իրականացնում զբաղվել եկեղեցական երաժշտությամբ: Կոմիտասը համոզվելով, որ այդպիսի ղազախներում ազգային երաժշտանոց հիմնելն անհնարին է, աշխատում էր իր երգչախմբի անդամներից հայկական դպրոցների համար երաժշտության դասաւորներ ղազախներ: Հենց այդ օրերին էլ (1913 թ.) «Ազատամարտ» հարությունը Թիֆլիսյանը հողված էր հրատարակում ժխտելով հայ ինքնուրույն երաժշտության գոյությունը: Կոմիտասը հանդես է գալիս «Հայն ունի ինքնուրույն երաժշտություն» հողվածով, ուր հողվածից է անում Թիֆլիսյանի եւ նրան ծայրակողմների տեսակետները:

ճակների օտարիչ ուժը սիրտ օրա մարանությունն է, որը արտախայսվում է խենթ ու խելահեղ իրավիճակներով: Այս ամենը հանդիսանում էր սրտային, բերում է մի հաճելի բարություն, լիաթոք ծիծաղ ու մի ղազախից ղազախի հերոսներին, այնպես էլ վերուս նախաճաված իր գոյություն ինչպես առաջադեմ ընդունությունն ուղիս բնության ղազախ լինել անսահման ազատ ու անկախ թե՛ կորցնելով ազատությունը սրվել սիրտ հրատուրներին ու խենթ սրամարանությամբ: Երկու հողեվիճակներն էլ, մեկը մյուսից առաջ անցնելով, ղազախ ու ղազախն են ղազախի հերոսներին:

Որդես սիրտ ազդարար հանդես է ղազախ կինը Էվան, որի դերը հաջողությամբ է կատարում երիտասարդ դերասանուհի Գոհար Իգի-

Էվանի Բուրնոյի Հովհաննես Բարախանյան դերակատարումները: Ներկայացման հաջողությանը մեծապես նոյնպես են նաեւ ուսուցիչ ղազախական ձեւավորումն ու ղազախները, ինչպես նաեւ երաժշտական ձեւավորումն ու ղազախները: Երաժշտությունը, որ հնչում էր համարյա ամբողջ ներկայացման ընթացքում, սրում, ընդգծում էր ղազախական իրավիճակները հասցնելով դրան գրոտեսկի ասիճանի ու ծիծաղի ալիք բարձրացնում ղազախները:

Թեմասիկ առումով հարուս ղազախական ունեցող ղազախները: Երկու հողեվիճակներն էլ, մեկը մյուսից առաջ անցնելով, ղազախ ու ղազախն են ղազախի հերոսներին:

Որդես սիրտ ազդարար հանդես է ղազախ կինը Էվան, որի դերը հաջողությամբ է կատարում երիտասարդ դերասանուհի Գոհար Իգի-

Դեսանկա Մախիմովիչը՝ հայերեն

Երեւանի «Արդուն» հրատարակչությունը օրերս բարձրագույն լույս ընծայեց սեր անվանի բանաստեղծուհի Դեսանկա Մախիմովիչի «Աշխարհը նույնն է ամենուր» ժողովածուն նրա ծննդյան 100-ամյակի առթիվ: Այն ընդգրկում է բանաստեղծուհու «Կանաչ աստղ», «Հողի բուրբ», «Ներում են խնդրում», «Հոգեւոր հայրենի» եւ այլ ժողովածուներից ծաղկաւաղ արված բանաստեղծություններ:

Ժողովածուն կազմել, խմբագրել եւ առաջարկել է գրել գրող հրատարակչության Բարկեն Սիմոնյանը, որն անձամբ է ճանաչել նրան: Առաջարկում ներկայացված է Մախիմովիչի անցած ստեղ-

ծագործական ուղին, կարելու խոսք է ասվում նրա բանաստեղծական առաջին հայտնի գրքի, ինչպես նաեւ առանձին բանաստեղծությունների մասին:

Բանաստեղծությունները թարգմանել են Ս. Կապուսիկյանը, Ս. Մարգարյանը, Գ. Էմիլը, Հ. Կարմիրյանը, Սեւակյանը եւ Ե. Պետրոսյանը:

Գիրքը տպագրվել է Բելգրադում եւ խանդավառությամբ ընդունվել սեր մսավորակաւորության օրջանում:

Տպագրությունը հովանավորել է բելգրադյան «Դեսանկա Մախիմովիչ» ֆոնդը:

«Ազգ»-ի հասուկ ղազախից Բելգրադ

Մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Իստանազիները դուրս մնացին լայնարից

Աշխարհի առաջնությունում մախմալան խաղերն ավարտվեցին եւս երկու խմբերում Չափազանց դժուարի էր հասկալոյս Ծխմքի հանգուցալուծումը: Պարագվայի հավաքականը ցծծում է. նա, որ մինչ այդ աչի չէր ընկել հաղթանակ սարավ Նիգերիայի փաստորեմ երկրորդ կազմի Օկասմամբ. իսկ Իստանիայի հավաքականը ջախջախիչ հաւելով հաղթելով քուլդարացիներին, դուրս մնաց լայնարից ու, առանց չափազանցության, ողբերգություն է աղուում: Ըաջորդ փուլում 1/8 եզրափակիչում հունիսի 28-ին կհանդիպեն Ֆրանսիա-Պարագվայ, Նիգերիա-Դանիա զույգերը:

Խումբ C

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԱՅԻԿԱ-ՍԱՌԻՂԱՆ ԱՐԱԲԻԱ՝ 2-2 (1-1):

Բորդո, «Աթադ Լեսկյուր» մարզադահլ: Մրցավար Յանսեն (Չիլի): Գոլերը խփեցին Բերթեզը '19, 90, 11 մեհրանցից) ՀԱՅ, Ալ Ջաբրը (45, 11 մեհրանցից), Ալ Տինիյանը (74, 11 մեհրանցից) Սաուդյան Արաբիա:

Այս խաղի ժամանակ 11 մեհրանց տուգանայիններ հարցում մրցավարը ժլատություն չարեց: Նա 3 այդուհիսի հարված նեանակեց:

Մրցաւարի վերջալուսի թիմերի հանդիպումն անցավ հավասար լայնարում: Առաջինը հաջողության հասան Հարավային Աֆրիկայի ֆուտբոլիստները, որոնք լայնիսկ առաջնության հաջորդ փուլ մեհելու տեսական հնարավորություններ ունեն: Սակայն դրա համար նրանց ղեկավարը խոստում հաղթանակ տանեին: Առաջին խաղակեսի վերջին րոպեին Սաուդյան Արաբիայի թիմը նախ հավասարեցրեց հաշիվը, աղա երկրորդ խաղակեսում նույնիսկ առաջ անցավ: Սակայն աֆրիկացիներին փրկեց Շոն Բերթեզը, որը հանդիպման վերջին րոպեին խփեց իր երկրորդ գոլը 2-2 եւ այս երկու թիմերը հրաժեես սվեցին Ֆրանսիային:

ՖՐԱՆՍԻԱ-ԴԱՆԻԱ՝ 2-1 (1-1):

Լիոն, «Ճեռլան» մարզադահլ: Մրցավար Կորնա (Իտալիա): Գոլերը խփեցին Տուրկանֆը (12, 11 մեհրանցից), Պեշն (56) Ֆրանսիա, Ս. Լաուրուոը (42) Դանիա:

Ֆրանսիայի հավաքականը նախորդ երկու խաղերից հետո իր համար արդեն իսկ աղաիովել էր առաջին տեղը: Այդուհանդերձ, առաջնության հյուրընկալողները խաղադահլ մեհան մարական կազմով եւ 3-րդ հաղթանակը տնելու վճռականությամբ: Իստանիայի կազմում ղանիացիներն իրենց տուգանային հրաղարան մեհան երեսասարդ Դավիդ Տրեգեզի հետ «անհաղափարի» վարվեցին եւ ղաեծվեցին 11 մեհրանց տուգանային հարվածով, որն իրացրեց Յուրի Տուրկանֆը: Նեմեմ, որ ուակազրկված Ձինեղին Ձիղանի քացակայության ղայմաններում Տուրկանֆը դաեծի կենտրոնական մասում հսկայական ժավայի աշխատանք էր կատարում: Իստանիայի վերջին րոպեներին մրցավարը եւս մեկ 11 մեհրանց նեանակեց, այս անգամ Ֆրանսիացիների դարղասին եւ, եւ հաշիվը դարծավ 1-1: Սա առաջին գոլն էր դաեծի տերի դարղասում: Երկրորդ խաղակեսը նույնուես անցավ Ֆրանսիացիների առավելությունը, իսկ նրանց հաղթանակ րեհեց կիսաղաեողան էմանուել Պեշիի եեեսակի հարվածը: Դանիայի հավաքականի փորձառու դարղասաղաի Պեեեր Շմեյխելը ղարգաղես անկարող էր օգնել իր թիմին:

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ
1	Ֆրանսիա		2-1	3-0	4-0	9-1	9
2	Դանիա	1-2		1-1	1-0	3-3	4
3	Հ. Աֆրիկա	0-3	1-1		2-2	3-6	2
4	Ս. Արաբիա	0-4	0-1	2-2		2-7	1

Խումբ D

ՊԱՐԱՎԱՅ-ՆԻԳԵՐԻԱ՝ 3-1 (1-1):

Թուլուզ, «Աթադիում Մուհիսիղայ» մարզադահլ: Գոլերը խփեցին Այալան (2), Բենիտեը (58), Կարդոսն (86) Պարագվայ, Օրուման (10) Նիգերիա:

Այս խմբում եւս հաղթողը նախաղես հայտնի էր Նիգերիայի հավաքականը: Սակայն, ի տարբերություն Ֆրանսիայի թիմի, Նիգերիացիները խաղադահլ մեհան փաստորեն իրենց երկրորդ կազմով: Պարագվայի հետ հանդիպմանը մասնակցեցին հիմնական խաղացողներից միայն մի քանիսը: Խաղից առաջ աֆրիկացիների գլխավոր մարզիչ հարավսլավացի Բորա Միլուտինովիչը հայտարարեց, որ իր թիմը սեփական խնդիրներն ունի, իսկ ինքը չի ցանկանում վստահել խաղացողներին, որոնք ղեկ է հանգստանան վճռական մարտերից առաջ:

Խաղի սկզբից հազիվ 1 րոպե էր անցել, երբ ղարագվայցիների ղաեողան Սելսո Այալան, ստանալով տուգանայինից կատարած փոխանցումը, գլխի գեղեցիկ հարվածով գրավեց մրցակցի դարղասը: Շուտով Նիգերիայի հավաքականը հավասարեցրեց հաշիվը, սակայն դա թիմի վերջին հաջողությունն էր: Իսկ ղարագվայցիները, հանդես րեելով հաղթանակի կամ ու համառություն, կարողացան եւս երկու գոլ խփել ու 1/8 եզրափակիչի մասնակից դաեանալ:

ԻՍՊԱՆԻԱ-ԲՈՒՆԵՂԱՐԻԱ՝ 6-1 (2-0):

Լանս, «Ճեյիս Բոլայեր» մարզադահլ: Մրցավար Վան դեր Էնդե (Հոլանդիա): Գոլերը խփեցին Հիերոն (6, 11 մեհրանցից), Լուիս Էնրիկեն (18), Սորիենեսը (53, 78), Կիկոն (88, 90) Իստանիա, Կոստադինովը (55) Բուլղարիա:

Աշխարհի առաջնության անհաջողակներից է Իստանիայի հավաքականը: Հաղթանակ տանել 6-1 հաշիվ ու դուրս չգալ հաջորդ փուլ... Սակայն թիմի մարզիչ Խավիեր Կլեմենտեն եւ խաղացողները իրենք իրենց ղեկ է մեղադրեն: Բարձրակարգ, հետաքրքիր ֆուտբոլիստներով համալրված այդ կուլեկիվը նախորդ երկու խաղերում Նիգերիայի ու Պարագվայի հավաքականների հետ, իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ: Եվ ահա արդյունքը:

Իստանիա Բուլղարիա հանդիպմանը ներկա էին Իստանիայի ղազավոր Խուան Կառլոս Առաջինը եւ քաղաիի Աոֆյան: ժուռ Ավելանժի եւ Միեել Պլասինիի ընկերակցությամբ նրանք հետեւում էին խաղին եւ ականատես եղան իրենց թիմի գերազանց ելույթին:

Իստանացիներն այս խաղում քացահայտորեն գերազանցեցին մրցակիցներին:

Սակայն այդուհիսի տղավորիչ հաղթանակն էլ ուրախություն չբերեց: Խմբային մրցաւարերում վերջին տուրի երկու խաղերը միաժամանակ են անցկացվում, եւ հանդիպման վերջում խաղանացիները գիտեին, որ Թուլուզում Պարագվայի հավաքականը հաղթում է Նիգերիացիներին:

	Թիմեր	1	2	3	4	Գ	Մ
1	Նիգերիա		1-3	3-2	1-0	5-5	8
2	Պարագվայ	3-1		0-0	0-0	3-1	5
3	Իստանիա	2-3	0-0		6-1	8-4	4
4	Բուլղարիա	0-1	0-0	1-6		1-7	1

ՖՈՒՏԲՈՒ

Առաջին փուլն ավարտվեց

Մրցաւարային աղյուսակ

Առաջին փուլից հետո

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիւակ	16	133	0	42-9	42	
2. Ցեմենե	16	123	1	44-11	39	
3. Երեւան	16	8	3	5	26-17	27
4. Էրեւունի	16	7	4	5	22-17	25
5. Արարա	16	5	5	6	20-23	20
6. Փյունիկ	16	5	3	8	18-29	18
7. Դիլին	16	4	5	7	24-30	17
8. Դարաքաղ	16	2	5	9	18-29	11
9. Շիւակ-2	16	0	1	15	6-55	1

Առավորաղես մեկ ամիս հետո կսկսվի հանրաղեսական առաջնության երկրորդ փուլը: Մրցաւարային աղյուսակում 1-6-րդ տեղերը գրաված թիմերը այնտեղ կատուանակեն ղայնարը չեմպիոնի կոյման եւ մրցանակային տեղերի համար: Իսկ մյուս թիմերի խնդիրն ավելի համես է՝ ղաիղանել տեղը բարձրաղյուն խմբում:

Առաջնության ուրաղուներ

Մրա ՀԱՎՈՐԱՆ «Դիլին»	12
Արթուր ՊեՏՐՈՍՅԱՆ «Շիւակ»	11
Արամ ՈՍԿԱՆՅԱՆ «Արարա»	7

Պատանեկան մրցաւար Երեւանում

Միջազգային օլիմպիական օրվա երջանակներում հանրաղեսության մայրաղաղում անցկացվեց ֆուտբոլի ղաատանեկան մրցաւար, որին մասնակցեցին 8 թիմեր:

Եզրափակիչ խաղում, որն անցկացվեց «Հրազդան» մարզադահլում, հանդիպեցին հանրաղեսական մարզաղորդի (Երեւան) եւ Վանաճորի Բաղաղաղեսարանի ֆուտբոլի դղորդի թիմերը: Վասահորեն հաղթելով 3-0 հաշիվով՝ գլխավոր մրցանակին արժանացավ հանրաղեսական մարզաղորդի կուլեկիվը (մարզիչ՝ Հ. Ասրեսայան): Սովորաղար այս կարգի մրցումներում բարձր տեղերը վիճարկում են միայն մայրաղաղաի թիմերը, այնուես ու ուրաղաղի է Վանաճորի ներկայացուցիչների եզրափակիչ դուրս գալու փաստը: Մարզիչ Ա. Թայրիյանի սաները իրենց օգտին ավարեցին երկու հանդիպում եւ միայն վերջինում զիջեցին ուճեղ մրցակիցներին:

Մրցաւարն անցավ կազմակերղված, բարձր մակարղակով, աս լավ աշխատեց մրցավարական կազմը (գլխավոր մրցավար՝ Սեմյոն Իւրայելյան): Այլի ընկած խաղացողները, մրցավարները ղարգեսարվեցին հասուկ մրցանակներով: Բոլոր մասնակցիցներին հանձնվեցին ՍՕԿ-ի նախաղաի Խուան Անտոնի Սամարանի ստրաղրությամբ ղաեվողեր, ինղուես նաեւ հովանակոր «Կոկա-կոլա» ընկերության մարզաւարիկներ:

ՇԱՄՍԱ

Փառասոն Մայիսի Փրանկֆուրտում

Գերմանիայի Փրանկֆուրտ Բաղաղում ավարտվեց Եախմասային փառասոնը, որը մի քանի տարեր մրցաւարերից էր բաղկացած: Բոլորն էլ անցկացվեցին արազ Եախմասի կանոններով:

Գլխավոր մրցաւարում հանդես եկան Գարրի Կասղարովը, Վաղիմիր Կրամնիկը, Վիեվանաղան Անանդը եւ Վասիլի Իվանչուկը (նա փոխարինեց վերջին ղաիին մասնակցելուց հրաժարված Անասուի Կարղովին): Երկու երջանից բաղկացած մրցաւարում 4-ամենիկը, Վիեվանաղան Անանդը եւ Վասիլի Իվանչուկը (նա փոխարինեց վերջին ղաիին մասնակցելուց հրաժարված Անասուի Կարղովին): Երկու երջանից բաղկացած մրցաւարում 4-ամենիկը, Վիեվանաղան Անանդը եւ Վասիլի Իվանչուկը (նա փոխարինեց վերջին ղաիին մասնակցելուց հրաժարված Անասուի Կարղովին):

Վիեվանաղան Անանդը

ժարված Անասուի Կարղովին): Երկու երջանից բաղկացած մրցաւարում մասնակցեցին տեղեր գրավեցին այսուհիսի հերթականությամբ. 1. Կրամնիկ՝ 4, 2. Անանդ՝ 3,5, 3. Կասղարով՝ 2,5, 4. Իվանչուկ՝ 2 միավոր: Գլխավոր մրցանակի համար ղայնարում Անանդը

նիս, քանի որ նա կայծակնային ղարտաներից կազմված լրացուցիչ մրցախաղում հաղթեց մրցակցին: Այստեղ 3-րդ տեղը գրավեց Վաղերի Քյոմը:

ՔԱՅԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈՒԱՆՄԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՕՐԿԱՆԻԶԱՏԻՄ

ԶՆՏՆԱԼ

Հուլիսի 15-ից՝ բեռնափոխադրումների 26 տկոս է ժամանացում

Հուլիսի 15-ից Վրասանի Փոթի և Բաթում նավահանգիստներից Հայաստան ել հակառակ ուղղությամբ իրականացվող բեռնափոխադրումների սակագինը 26 տկոսով կնվազի այստեղից բխող հաճելի հեծելանմանով, սեղանափակող աղանդների, նյութերի իմենարտերի համաժեփ իջեցում, արահանման նյութափոխադրումներ Հայաստանի համար արահանման համար, որ բավական լավ հանգրվան ունի արահանմանում, երկն ՀՀ կառավարությունում սեղի ունեցած քիմիկատի ընթացում նույն ՀՀ տրանսպորտի նախարար Եվանդ Զախարյանը առաջիկա ամիսներին բեռնափոխադրումների ծավալի զգալի աճ կանխատեսելով:

Սա վերջին երկու ամիսներին Վրասանի ել Հայաստանի կառավարությունների ել համադասարարները, ինչը վերջին հազարավոր բեռնափոխադրումների սակագինների 50 տկոս իջեցում է խոստանում, ասաց յոթն Զախարյանը: Փաստացի բեռնափոխադրումների ծավալից էլ նվազել է Վրասանի հեծողամասերի վաճառքի 31-ը համաձայնագիրը վերանայելու վերաբերյալ, ել հունվարի 1-ից սակագիններն ամենայն հավանականությամբ էլ ավելի կիջեն: Այսօրվա շաբաթը, որ առ այսօր նկատելիորեն անբարենպաստ վիճակում էր բեռնափոխադրումների գների սեպակետից, վերջապես կհավասարվի հարեան Ադրբեյջանին, որի նկատմամբ Վրասանի ավանդական քարեհանությունն ակնհայտ է:

Իսկ էլեկտրատրանսպորտի սակագինների աճը, որ նախարար «խոսացել էր» իր առաջին ասուլիսում, առաջիկա կտրվի, այն զսպում է Եվանդի ղեկավարած Վրասանի ավանդական քարեհանությունն ակնհայտ է:

Իսկ էլեկտրատրանսպորտի սակագինների աճը, որ նախարար «խոսացել էր» իր առաջին ասուլիսում, առաջիկա կտրվի, այն զսպում է Եվանդի ղեկավարած Վրասանի ավանդական քարեհանությունն ակնհայտ է:

Հուլիսի 15-ից Վրասանի Փոթի և Բաթում նավահանգիստներից Հայաստան ել հակառակ ուղղությամբ իրականացվող բեռնափոխադրումների սակագինը 26 տկոսով կնվազի այստեղից բխող հաճելի հեծելանմանով, սեղանափակող աղանդների, նյութերի իմենարտերի համաժեփ իջեցում, արահանման նյութափոխադրումներ Հայաստանի համար արահանման համար, որ բավական լավ հանգրվան ունի արահանմանում, երկն ՀՀ կառավարությունում սեղի ունեցած քիմիկատի ընթացում նույն ՀՀ տրանսպորտի նախարար Եվանդ Զախարյանը առաջիկա ամիսներին բեռնափոխադրումների ծավալի զգալի աճ կանխատեսելով:

Սա վերջին երկու ամիսներին Վրասանի ել Հայաստանի կառավարությունների ել համադասարարները, ինչը վերջին հազարավոր բեռնափոխադրումների սակագինների 50 տկոս իջեցում է խոստանում, ասաց յոթն Զախարյանը: Փաստացի բեռնափոխադրումների ծավալից էլ նվազել է Վրասանի հեծողամասերի վաճառքի 31-ը համաձայնագիրը վերանայելու վերաբերյալ, ել հունվարի 1-ից սակագիններն ամենայն հավանականությամբ էլ ավելի կիջեն: Այսօրվա շաբաթը, որ առ այսօր նկատելիորեն անբարենպաստ վիճակում էր բեռնափոխադրումների գների սեպակետից, վերջապես կհավասարվի հարեան Ադրբեյջանին, որի նկատմամբ Վրասանի ավանդական քարեհանությունն ակնհայտ է:

ԱՆՆԱ ՊՈՒՆՏՆԱ

MÉDECINS SANS FRONTIÈRES - BELGIUM
ԲԺԻՇԱՆՆԵՐ ԱՌԱՆՅ ԱՍԿԱՍՆԻՆ - ԲԵՆԳԻՆԻ
ВРАЧИ БЕЗ ГРАНИЦ - БЕЛГИЯ

VACANCY ANNOUNCEMENT

Médecins sans Frontières - Belgian/Greek section is currently recruiting a candidate for their project concerning reproductive health, with a stress on family planning. This project is located in the 3 regions of Noyemberian, rural Idjevan and Taush, all 3 belonging to Taush Marz.

Post name
Co-responsible of the family planning implementation in rural area.

The project
GENERAL OBJECTIVE: Through an integrated approach and with respect to the economic reality of the country, to increase the population knowledge about safe contraception, to increase its availability and to promote its proper use in order to reduce reproductive health risks and to enable the population to plan their reproduction in a preventive way.

Function
The job will handle most of the family planning aspects.

- In their very medical and technical aspects: initial assessment of knowledge and practices, organizing training sessions, supervising of the work, handling the orders, improving the information system and its use, promotion of the possible integration of Pre-Natal Consultations and Family Planning, etc.
- In their public health aspects: setting up a rational family planning service provision, improving the cultural and financial accessibility to the family planning services, surveying and sensitizing populations, etc.
- An important role of the candidate will be to hand-over the know-how and the experiment of the project into the Armenian Ministry of Health. This will happen through frequent relation and technical meetings.

Team
The candidate will work in close relationship with an expatriate midwife.

Qualification
Preference will be given to a qualified gynecologist, but qualified therapist, if possible with public health knowledge are also requested to apply.

Woman: this is required since family planning activities and population sensitization will mainly be carried out among women.

Fluent in English, both written and oral is an absolute necessity.
Former working experience is not required.

Personal interest
Interested in public health approach
Sense of initiative
Keen to give training sessions
Open-minded towards new ideas, curious
Sense of creativity
Social person, being able to listen to others

Conditions

- 1 year contract with testing period. Possibility to extension depending on the project evolution
- Salary: US\$ 333 a month tax included, which corresponds to US\$ 241 net.
- Housing is provided
- 5 days work a week, with possibility to come back to Yerevan most of week-ends. Flexibility of time allocation is required.
- Work place will be mainly in Noyemberian and Idjevan region.

Start of the contract As soon as possible

Contact person Sandrine JACQUES, for curriculum vitae collection.
MSF-B/G, Raffi Street 8a, Yerevan. Tel.: 22.81.67/27.10.46 AT&T: 151.146 Email: msfb@msfb.aminco.com

Մամոյիս-Ձալախի եախկին ոսիկանադերը մեղադրվում է հայ ել վրաց բեռնափոխադրումների գծումբում սերմանելու մեջ

ԹԻՒՆԻՍ, 25 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆԻԱԻ ՓՐԱՅ ՆՅՈՒՆ. Մամոյիս-Ձալախի վրացի ել հայ բեռնափոխադրումների ազգամիջյան գծումբում բորբոքելու մեղադրանք է սարածաբանի ոսիկանական վարչության նախկին ղեկավար Սալախյանին ներկայացրել այդ սարածաբանում Վրասանի նախագահի լիազոր Գիզա Բարամիձեն լորեբաբի օրը կայացած մամուլի ասուլիսում:

Բարամիձեն խոսեց, Բաթումում ելույթ ունենալով ժողովրդավարական վերածնության միության համագումարում, Սալախյանին հայտարարել էր, թե նախագահի լիազոր իրեն հանձնարարել էր վերացնել «Ձալախի» կազմակերպության երկու անդամի, ել թե այդ առաջադրանքն ինքն սացել էր անմիջականորեն երկրի ազգային անվանական խորհրդի Կարտա Լուսաար Աստաաիսի ել համաձայնագրով ել նախագահ Եվանդի հետ:

Գային անվանական խորհրդի Կարտա Լուսաար Աստաաիսի ել համաձայնագրով ել նախագահ Եվանդի հետ:

Բարամիձեն խոսեց, Սալախյանը այդ հայտարարությունը «ոչ այլ ինչ է, քան սոս գրաբար, ել նախագահի անվանական խորհրդի գծումբում Վրասանի նախագահի լիազոր Գիզա Բարամիձեն լորեբաբի օրը կայացած մամուլի ասուլիսում:

Բարամիձեն խոսեց, Բաթումում ելույթ ունենալով ժողովրդավարական վերածնության միության համագումարում, Սալախյանին հայտարարել էր, թե նախագահի լիազոր իրեն հանձնարարել էր վերացնել «Ձալախի» կազմակերպության երկու անդամի, ել թե այդ առաջադրանքն ինքն սացել էր անմիջականորեն երկրի ազգային անվանական խորհրդի Կարտա Լուսաար Աստաաիսի ել համաձայնագրով ել նախագահ Եվանդի հետ:

Լիազորի խոսեց, մամոյիսական սարածաբանություններ են արվում սարածաբանում անդորր խախտելու, հայերի ել վրացիների հարաբերություններում սեղ խելու նյութափոխադրումներ մարմինների առաջիկա ընթացումների ել արդեն մոտ խորհրդարանական ընթացումների «նշանադրումը», իր կարծիքն է հայտնել Բարամիձեն:

«Նման կարգի հայտարարություններ անթույլատրելի են ել որոակի փողափական աստա ունեն, այդ թվում ել վրաց ու հայ ժողովուրդների փոխհարաբերությունները սերելու միտում», իրավիճակն այսպես է մեկնաբանել Վրասանի նախագահի մամուլի Կարտա Լուսաար Աստաաիսի:

JOB OPPORTUNITIES!

USAID/Caucasus, Yerevan Office has job opportunity for the following position:
Secretary, Office of Financial Management Qualifications/Requirements:
Completion of secondary school is required. Some post secondary school, secretarial or college is desirable; two to three years of progressively responsible experience in secretarial work in related administrative function; previous work experience with U. S. Government Agency is desirable; experience in written and oral translation is highly desirable; level III English skills. Fluency in Russian and Armenian; level II typing (27 wpm) and word processing skills are required.

Submit resume and application form (available at USAID Office) to Ms. Kim Tomson, USAID/Caucasus, 16 Aigedzor St., Yerevan, tel: 26-34-97.
Announcement closure date is July 9, 1998.

**Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հասուկ դասընթացների բաժին**

Անգլերեն հինգ փուլերով

**Ցուտանյուր փուլի
սեռությունը՝**
I ել II փուլերի համար՝ սեղներերի 8-ից նոյեմբերի 7-ը, երեբաբի, հինգաբբի օրերին, ժամը 17:00-20:00 ել Եարաբ օրը՝ ժամը 14:00-17:00
III, IV, V փուլերի համար՝ սեղներերի 7-ից նոյեմբերի 6-ը, երկուաբբի, չորեբաբի ել ուրաբ, ժամը 17:00-20:00

Ցուտանյուր փուլի վարձը՝ 115 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱՄԳ)

Անգլերեն դիվանագետների համար

սեռությունը՝ սեղներերի 7-ից նոյեմբերի 6-ը, երկուաբբի, երեբաբի, հինգաբբի ել ուրաբ օրերին, ժամը 16:30-18:30
115 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱՄԳ)

**TOEFL, GMAT, GRE Իննություններ հանձնելու
նախադասարանական դասընթացներ**

TOEFL - երկուաբբի ել հինգաբբի օրերին, ժամը 17:00-20:00 սեղներերի 7-ից հոկտեմբերի 19-ը
GMAT - երեբաբի ել ուրաբ օրերին, ժամը 17:00-20:00 սեղներերի 8-ից հոկտեմբերի 20-ը
GRE - չորեբաբի ել Եարաբ օրերին, ժամը 17:00-20:00 սեղներերի 9-ից հոկտեմբերի 21-ը

Ցուտանյուրի վարձը՝ 115 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱՄԳ)

Հայերեն օտարերկրացիների համար

սեռությունը՝ սեղներերի 7-ից նոյեմբերի 21-ը, երկուաբբի, չորեբաբի ել ուրաբ օրերին, ժամը 18:30-20:00 ել Եարաբ օրը՝ ժամը 10:00-13:00
300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱՄԳ)

վարձը՝

- Դասընթացների գրանցումը ել վարումը սեղի կուսենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՄԱԳ) 19-ս սեղյակում, ժամը 9:00-17:30:
- Ցուտանյուր դասընթացում կընդգրկեն նվազագույնը 10, առավելագույնը 15 դիմորդներ:
- Բացի անգլերենի առաջին փուլից, անգլերենի մյուս դասընթացներում ընդգրկվելու համար դիմորդները ղեկն էլ հանձնեն անգլերենի յեղյակ նկատման, որը սեղի է ունենում յուտանյուր անվան առաջին աշխատանքային օրը, նառաջիկա երեբաբի հուլիսի 14-ը ել սեղներերի 14-ը՝ ժամը 13:00 ՀԱԳ փոքր դպրոցում:
- Օգոստոսին հասուկ դասընթացների բաժինը չի աշխատում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58:

**ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱԶԳԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ**

ՀՐԱՎԵՐ

«Թմամիջոցների չարահանման ու աղորհմի Երանառության» միջազգային օրկա կադակցությունը հունիսի 26-ին ժամը 11:00-ին ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում (Կ Լիբլնեյսի 14) սեղի կուսենա միջոցառում-ասուլիս, որին սեղյակ կընեն Հայաստանում ՄԱԿ-ի մեզական համակարգող զիկ Կասիցա Զեկալովիչը, ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը, ԵԳ նախարար Սերժ Աարգայանը, համադասարանական մարմինների ներկայացուցիչներ: Հրավիրվում են լրագրողներ, վերոհիշյալ հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, հեծարվող անձինք:

Միավորված ազգերի կազմակերպության հասարակական տեղեկատվության բաժին

ԿՈՐԵԼԷ

Հուսանիկ Գեուրգի Բերոյանի անվան երեբեկության վկայականը: Գեուրգի խնդրում են զանգահարել 52-05-57:

ԿԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սեղյականոց բնակարան 67 մ ընդհանուր ել 44 մ բնակելի սարածոլ: Կիելյան 4/4 բնակարան 24 Ձանգվի ծորափի մոտ
Հե. 22-56-51

ԿԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սեղյականոց բնակարան 65 մ ընդհանուր ել 36 մ բնակելի սարածոլ: Կասյան փ. 3 բնակարան 24 Սերոյի «Բարեկամություն» կայանի մոտ:
Հե. 27-14-88

ՀՏԱՊ ԿԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

մեկ սեղյականոց բնակարան Լորի IV զանգվածում:
Հե.՝ 64-88-85, 64-69-49, 63-03-47

«ԲԺԻՇԱՆՆԵՐ ԱՌԱՆՅ ԱՍԿԱՍՆԻ»

Ֆրանսիական կազմակերպությունը մաեկաբանության ել ՍԾԳ բժեկագիտական կենտրոնի հեծ համաեղ հիմնել են սեռավարակների (վեներական հիվանդությունների) կանխարգելման ել սեռական հարցերի տեղեկատվական ծառայություն, որեղ հմուտ բժիկները կօգնեն ձեզ հաղթահարելու մտահոգությունը՝ դասարաններով ձեզ հուզող հարցերին ել գաղտնիությունն աղաակվելով:

Ձանգահարել ել այդդիտով խուսափել բարդություններից: Երեան, հե. 56-26-89 (Տիգրան Սեղի 36), Գյուժի, հե. 2-24-88 (Օրգոնիկոնի 187)